

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2020 r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w III Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący sędzia Sławomir Cyniak

Protokolant Monika Nowicka, Bożena Wolfram,

Magdalena Mazurkiewicz

w obecności Prokuratorów Katarzyny Majdy i Katarzyny Tomczyk

po rozpoznaniu w dniach 19.12.2019r., 21.02.2020r., 09.06.2020r., 02.07.2020r. i 03.09.2020r. sprawy

z wniosku pełnomocnika wnioskodawcy S. S. (1)

w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia za niesłuszne tymczasowe aresztowanie

orzeka:

1. na podstawie art. 552 § 4 kpk zasądza od Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. na rzecz S. S. (1) kwotę 7000 (siedmiu tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie w okresie od dnia 26 sierpnia 2015 roku do dnia 18 września 2015 roku w sprawie Sądu Okręgowego w P. sygn. akt(...) z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się orzeczenia,
2. w pozostałej części wniosek oddala,
3. koszty postępowania przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz (...)	Sygnatura akt	III Ko 240/19
WNIOSKODAWCA		
S. S. (1)		
ZWIĘZŁE PRZEDSTAWIENIE ZGŁOSZONEGO ŻĄDANIA		
1.	Odszkodowanie (kwota główna)	Odsetki

1.	100 000 zł razem z zadośćuczynieniem	
2.	Zadośćuczynienie (kwota główna)	Odsetki
1.	100 0000 zł razem z odszkodowaniem	
3.	Inne	

Ustalenie faktów			
Fakty uznane za udowodnione			
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty
3.1.1.	<p>S. S. (1) został zatrzymany w dniu 26.08.2015 roku godz. 07:00.</p> <p>Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Ł. z dnia 27.08.2015 roku, sygn. akt (...) S. S. (1) został tymczasowo aresztowany do dnia 30.09.2015 roku.</p> <p>Postanowieniem z dnia 18.09.2015 roku Prokuratura Apelacyjna w Ł. uchyliła tymczasowe aresztowanie i zastosowała poręczenie majątkowe, dozór policji oraz zakaz opuszczania kraju.</p> <p>W tym samym dniu S. S. (1) został zwolniony.</p> <p>Wyrokiem Sądu Okręgowego w (...) z dnia 21.03.2018 roku, w sprawie (...), S. S. (1) został uniewinniony od</p>	<p>Protokół zatrzymania</p> <p>POSTANOWIENIE</p> <p>POSTANOWIENIE</p> <p>Zawiadomienie o zwolnieniu</p> <p>WYROK</p> <p>WYROK</p> <p>Protokoły przesłuchania, posiedzenia i rozprawy</p> <p>Zeznania S. S.-skiego</p> <p>Zeznania podatkowe</p> <p>Dokumenty księgowe</p> <p>Zeznania S. S.</p>	<p>akta sprawy (...)</p> <p>akta sprawy (...)</p> <p>akta sprawy (...)</p> <p>akta sprawy (...)</p> <p>68-71</p> <p>72</p> <p>63v, akta sprawy (...) k. 503v, 510, 560</p> <p>26v-27, 56v</p> <p>44-52</p> <p>załącznik</p> <p>27</p>

popelnienia zarzucanych mu przestępstw z art. 258§1 kk i art. 56 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65§1 kk.

Wyrokiem z dnia 24.10.2018 roku, w sprawie (...) Sąd Apelacyjny w Ł. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego.

W toku prowadzonego postępowania karnego S. S. (1) różne podawał kwoty miesięcznego dochodu, początkowo 100 000 zł, następnie 20 000 zł, ostatecznie 10 000 zł.

S. S. (1) przed zatrzymaniem prowadził działalność gospodarczą „ (...)S. S. (1)”. Miał kilka punktów udzielania pożyczek, w tym w P. Po zatrzymaniu i tymczasowym aresztowaniu działalność w dalszym ciągu była prowadzona.

Z prowadzonej działalności S. S. (1) uzyskiwał następujące dochody:

- 2014 roku – 503 718,46 zł,

- 2015 roku – 1185 284,67 zł,

- 2016 roku – 719 074,47 zł

W czasie stosowania tymczasowego aresztowania działalność gospodarcza wnioskodawcy była

przewodzona przez zatrudnione przez niego osoby. Zawierane były umowy o pożyczkę, uzyskiwano dochody zarówno przed zatrzymaniem, jak i po zastosowaniu tymczasowego aresztowania, a także po jego uchyleniu w następujących kwotach miesięcznych w 2015 roku:

- maj – 105 112,77 zł,
- czerwiec – 105 395,97 zł,
- lipiec – 120 825,10 zł,
- sierpień – 110 002,74 zł,
- wrzesień – 110 024,78 zł,
- październik – 114 507,32 zł,
- listopada – 115 876,11 zł,
- grudzień - 108 951,07 zł.

Zatrzymania S. S. (1) dokonali antyterrorysty, przed blokiem, w którym mieszkał. Poprzedziło użycie granatów hukowych przez policjantów. S. S. (1) został powalony na ziemię i skuty kajdankami. Następnie zaprowadzono go do mieszkania, gdzie przeprowadzono przeszukanie. Także przeszukano samochody. W mieszkaniu były dzieci wnioskodawcy przy tych czynnościach. Następnie został przewieziony do firmy w P. przy ulicy (...), obok galerii (...). Dokonano przeszukania,

	w tym czasie wnioskodawcę położono na podłodze.		
Fakty uznane za nieudowodnione			
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty
3.2.1.	Poniesienie szkody materialnej w wyniku zaprzestania działalności gospodarczej, na skutek zastosowanego tymczasowego aresztowania.	Zeznania podatkowe Dokumenty księgowe	44-52 załącznik

ocena DOWODÓW		
Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 3.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
	<p>Zeznania S. S. (1) na okoliczność zatrzymania i tymczasowego aresztowania oraz prowadzonej działalności gospodarczej, także w czasie pozbawienia wolności.</p> <p>Dokumenty z akt sprawy (...), w tym protokoły zatrzymania, przesłuchania w charakterze podejrzanego i oskarżonego wnioskodawcy, postanowienia o zastosowaniu i uchyleniu tymczasowego aresztowania, wyroki, zeznania podatkowe i dokumenty księgowe</p>	<p>Zeznania S. S. (1) dotyczące okoliczności zatrzymania i tymczasowego aresztowania oraz prowadzonej działalności gospodarczej zasługiwały na wiarę, nie przeczyły im inne dowody. Znalazły potwierdzenie w załączonych dokumentach w aktach sprawy(...) i jednego tomu z akt sprawy(...) oraz dokumentach podatkowych i księgowych. S. S. (1) był pozbawiony wolności w sprawie (...) od 26.08.2015 roku do 18.09.2015 roku, czyli 24 dni. Zarówno przed aresztowaniem, w jego trakcie, jak i po uchyleniu, S. S. (1) prowadził działalność gospodarczą pod nazwą „ (...) S. S. (1)”. Czynności w ramach prowadzonej</p>

		działalności wykonywali zatrudnieni pracownicy.
Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 3.1 albo 3.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
	Zeznania S. S. (1) w części odnoszącej się do poniesienia szkody w wyniku zastosowanego tymczasowego aresztowania	W złożonych zeznaniach przez wnioskodawcę nie wynika aby faktycznie miał ponieść szkodę w związku z tymczasowym aresztowaniem. Szczerze przyznał, że nie potrafi powiedzieć jaką poniósł szkodę, chociaż miało nastąpić zaniechanie zawierania umów pożyczkowych. Jednakże jak przyznał, działalność gospodarcza była cały czas prowadzona. Z załączonej dokumentacji księgowej jednoznacznie wynika, że działalność gospodarcza nie tylko była prowadzona, ale przynosiła znaczne dochody. Uzyskane dochody za sierpień i wrzesień 2015 roku wynosiły ponad 110 tys. zł i nieznacznie były niższe od osiągniętego w lipcu, które były najwyższe w 2015 roku. Kolejne miesiące także przynosiły znaczne dochody, ponad 100 tysięcy. Tym samym brak podstaw do przyjęcia, że S. S. (1) poniósł stratę w związku z tymczasowym aresztowaniem w sprawie(...) Jak wynika z przedstawionej dokumentacji księgowej, S. S. (1) uzyskiwał dochody w każdym miesiącu 2015 roku, przy czym w różnych kwotach. Najniższą uzyskał w styczniu – 62 204,07 zł, zaś najwyższą w lipcu, co zostało już wskazane. Uzyskiwane

	<p>dochody w kolejnych miesiącach, po lipcu 2015 roku, nieznacznie odbiegały od najwyższej, i dlatego nie można przyjąć, że zatrzymanie i tymczasowe aresztowania spowodowało odwrócenie się klientów, w konsekwencji zaniechania działalności, czy to w czasie pozbawienia wolności, czy kilka miesięcy później. Ponadto, jak wynika z przedstawionej dokumentacji księgowej, w czasie pozbawienia wolności były zawierane umowy pożyczkowe. Dokumentacja zawiera wykaz takich umów zawartych każdego dnia, w tym w okresie pozbawienia wolności wnioskodawcy. W świetle powyższych ustaleń trudno przyjąć, że zaprzestanie powyższej działalności gospodarczej przez wnioskodawcę było wynikiem zastosowanego tymczasowego aresztowania w sprawie (...).</p>	
PODSTAWA PRAWNA		
Odszkodowanie		
1.	Kwota główna	Odsetki
1.		
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		
Zadośćuczynienie		
2.	Kwota główna	Odsetki
	7000 zł	Od uprawomocnienia się wyroku.

Zwięźle o powodach podstawy prawnej

Przepis art. 552§ 4 kpk stanowi podstawę prawną ubiegania się o odszkodowanie i zadośćuczynienie w przypadku niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania. Odpowiedzialność Skarbu Państwa z tytułu niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania została oparta na zasadzie ryzyka, co jednoznacznie określił Sąd Najwyższy w Uchwale z 15.09.1999r., I KZP 27/99, OSNKW 1999, nr 11-12, poz. 72, a przyjęte w orzecznictwie Sądu Najwyższego i Sądów Apelacyjnych. Z powyższej Uchwały wynika, że odpowiedzialność Skarbu Państwa powstaje nie tylko w przypadku uniewinnienia, umorzenia postępowania, ale także przy skazaniu, gdy tymczasowe aresztowanie nie zostanie zaliczone na poczet orzeczonej kary, przede wszystkim w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności. Jednakże podkreślono, że powyższa zasada ryzyka nie powoduje automatycznego zasądzenia odszkodowania i zadośćuczynienia, bez analizy konkretnej sprawy, przede wszystkim pod kątem zachowania skazanego. Jak to przyjmuje powszechna praktyka sądów (patrz m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 9 kwietnia 2008 r. w sprawie II AKa 46/o8, KZS 2008/6/48) - określając wysokość zadośćuczynienia, bierze się pod uwagę nie tylko czas trwania niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania, ale także stopień dolegliwości, z

jaką wiązało się stosowanie tego najsurowszego środka zapobiegawczego, a więc przykrości i przeżycia natury moralnej z tego wynikające, jak uczucie przykrości, utrata dobrego imienia, konieczność poddania się rygorom związanym ze stosowaniem aresztowania, jak również ewentualny ostracyzm środowiskowy i nieprzychylnie reakcje po zwolnieniu z aresztu. Zarazem należy kwotę zadośćuczynienia oznaczać z umiarem, stosownie do realiów społecznych, jak zamożność mieszkańców, wartość pieniądza itp. Orzekając o zadośćuczynieniu należy jednakowo dążyć do tego, by nie pozostało poczucie krzywdy aresztowanego niesłusznie, ale i nie była sposobem uzyskania nadmiernych korzyści finansowych (patrz m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 09.04.2008 r. w sprawie II AKa 46/08, KZS 2008/6/48, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24.02.2008 r. w sprawie III K 349/07, Biul. PK 2008/4/7). Dla wykładni pojęcia "zadośćuczynienia", o jakim mowa w art. 552 k.p.k. miarodajne są przepisy prawa cywilnego materialnego, a zwłaszcza art. 445 § 1 k.c., z którego wynika, że zadośćuczynienie powinno być "odpowiednie", tj. naprawiające w miarę możliwości krzywdę wyrządzoną niesłusznie aresztowanemu. Ustalenie jednak, jaka kwota w konkretnych okolicznościach jest "odpowiednia", należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego (postanowienie Sądu Najwyższego z 30.07.2014 r., IV KK 111/14 LEX nr 1487576).

Brak przesłanek z art. 553 § 1 kpk, które wykluczają możliwość przyznania zadośćuczynienia z

tytułu niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania.

W ślad za powołanymi wcześniej poglądami, należało przyjąć, że realia niniejszej sprawy w niczym nie usprawiedliwiają wysokości żądania pełnomocnika wnioskodawcy. Faktyczne pozbawienie wolności nie było długie, trwało 24 dni. Jednakże należało wziąć pod uwagę okoliczności zatrzymania. Do zatrzymania doszło w miejscu zamieszkania, przed blokiem w sposób umożliwiający zaobserwowanie przez inne osoby, jak to określił wnioskodawca „było widowiskowe”. Następnie dokonywano przeszukań, w obecności dzieci, wnioskodawca był przy tych czynnościach skuty kajdankami. Także przy przeszukaniu pomieszczenia firmy wnioskodawca był skuty kajdankami i położony na podłodze. Utrzymywanie kajdanek na rękach wnioskodawcy przy wykonywanych czynnościach przeszukań wydaje się zrozumiałe z uwagi na charakter następnie przedstawionych mu zarzutów, to położenie na podłodze było dodatkową, zbędną szykaną. Jednocześnie z zeznań S. S. (1) nie wynika aby pobyt w warunkach izolacji penitencjarnej spowodował dodatkowo sytuacje stresowe. Z powyższych względów Sąd zasądził kwotę 7000 zł tytułem zadośćuczynienia za niewątpliwie tymczasowe aresztowanie za okres od 26.08.2015 roku do 28.09.2015 roku.

Inne

3.

1.

Oddalono wniosek w przedmiocie przyznania odszkodowania

Zwięźle o powodach podstawy prawnej

Do odszkodowania przyjmuje się okres faktycznego pozbawienia wolności, polegający na różnicy między stanem majątkowym, jaki by istniał, gdyby skazanego nie pozbawiono wolności, a stanem rzeczywistym z chwili odzyskania wolności - wyr. SA w Lublinie z 21.6.2010 r., II AKa 142/10, KZS 2010, Nr 12, poz. 68. Przy wyliczeniu wysokości odszkodowania ma zastosowanie metoda dyferencyjna, polegająca na uwzględnieniu kosztów utrzymania wnioskodawcy. Odszkodowanie obejmuje nie tylko poniesioną szkodę, ale także utracone korzyści (por. wyrok SN z 22.03.2017r., III KK 393/16, wyrok SA w Warszawie z 06.09.2017r. II AKa 136/17, L.). W wyroku w sprawie III KK 393/16 Sąd Najwyższy stwierdził, że szkodą mogą być także utracone korzyści, ale wyłącznie wówczas, gdy w momencie orzekania zostały zrealizowane wszystkie warunki, które - gdyby nie stosowanie tymczasowego aresztowania - przesądziłyby o wejściu owej korzyści do majątku wnioskodawcy.

W niniejszej sprawie brak podstaw do przyjęcia, że na skutek tymczasowego aresztowania S. S. (1) poniósł stratę w prowadzonej działalności gospodarczej. Jak wcześniej wykazano wnioskodawca przez cały okres pozbawienia wolności prowadził dotychczasową działalność gospodarczą przez swoich pracowników. Były zawierane umowy pożyczek, uzyskiwano dochody. Uzyskane dochody za kolejne miesiące po lipcu 2015 roku, nieznacznie odbiegały od najwyższego i należy uznać, że

były wynikiem gry rynkowej, nie zaś konsekwencją zastosowanego tymczasowego aresztowania.		
ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU W PRZEDMIOCIE ŻĄDANIA		
Zwięźle o powodach rozstrzygnięcia		
Odszkodowanie		
1.	Kwota główna	Odsetki
Zadośćuczynienie		
2.	Kwota główna	Odsetki
	7000 zł	Od uprawomocnienia się wyroku
Inne		
3.		
Inne ROZSTRZYGNIĘCIA Zawarte w WYROKU		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
2.	Oddalono wniosek w pozostałym zakresie, tj. zasądzenia kwoty odszkodowania z powodów wcześniej przedstawionych.	
Koszty procesu		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
3.	Koszty postępowania przejęto na Rachunek Skarbu Państwa – art. 554§4 kpk..	

<i>PODPIS</i>	